

LANDSTINGET BLEKINGE

Landstingsdirektörens stab
Utvecklingsenheten
Avdelningen för kunskapsstöd
Gerthi Persson, folkhälsostrateg

2016-02-23

Ärendenummer: 2016/00256
Dokumentnummer: 2016/00256-1

Till Nämnden för Blekingesjukhuset

Pilotprojekt – Levnadsvanemottagning 2016-2017

Bakgrund

Ohälsosamma levnadsvanor utgör en stor orsak till mycket av sjukligheten hos våra medborgare i Blekinge. Därför är de ett angeläget och viktigt arbetsområde att ständigt utveckla och bearbeta.

Under hösten 2011 publicerade Socialstyrelsen nationella riktlinjer för sjukdomsförebyggande metoder omfattande levnadsvanorna tobak, alkohol, fysisk aktivitet och kost. Riktlinjerna ger stöd för arbetet med levnadsvanorna, men ställer samtidigt skarpare krav på hälso- och sjukvården att arbeta enligt evidensbaserade metoder. Riktlinjerna innebär att effekterna av genomförda insatser ska dokumenteras och därmed också följas upp.

För att tydliggöra vad de skarpare kraven på såväl psykiatri/habilitering som Blekingesjukhuset och primärvården i praktiken skulle innebära genomfördes ett omfattande processarbete i Landstinget Blekinge 2014, vilket resulterade i att ett vårdprogram med lokal anpassning av riktlinjerna arbetades fram av verksamhetsrepresentanter och antogs av landstingsdirektören. Riktlinjerna innebär att personal med direkt patientkontakt i landstingets alla förvaltningar ansvarar för att kompetens finns att identifiera en riskfylld levnadsvana och sätta in lämplig åtgärd enligt riktlinjernas 3 rådgivningsnivåer. Riktlinjerna slår fast att patienter, när det är relevant, ska tillfrågas om sina levnadsvanor gällande tobaksbruk, alkohol, fysisk aktivitet och matvanor. Detta ska alla medarbetare som möter patienter i sin profession kunna bidra till. För patienter med tobaksbruk och ohälsosamma levnadsvanor ska rökavvänjning och kvalificerad rådgivning erbjudas. Vid riskbruk av alkohol och otillräcklig fysisk aktivitet ska rådgivning och rådgivande samtal med eventuellt tillägg av fysisk aktivitet på recept användas. Under arbetet identifierades också ett antal hinder för att arbeta fullt ut enligt riktlinjerna, bland annat uttrycktes avsaknad av en remissinstans för patienter med stor levnadsvaneproblematik. Detta beskrevs i en rapport som presenterades för landstingsledningsgruppen 2014-03-04.

I uppföljningen av det sjukdomsförebyggande arbetet i primärvården kan konstateras att resultaten försämrats under 2015. Vidareutvecklingen på Blekingesjukhuset har också gått långsamt. Psykiatri/habiliteringen följer inte det beslutade tillvägagångssättet för dokumentation av arbetet, vilket gör det omöjligt att följa över tid. En start av en levnadsvanemottagning på specialistnivå möjliggör en förbättring av flödet för patienten, samtidigt som det fungerar som ett stöd för medarbetarna i hälso- och sjukvården och skulle därmed förhoppningsvis bidra till ett ökat fokus på landstingets sjukdomsförebyggande arbete.

Med detta som bakgrund gav landstingsdirektören utvecklingsdirektören i uppdrag att ta fram ett förslag till modell för en levnadsvanemottagning. Förslaget presenterades (i form av ett utkast till projektplan – se bilaga 1) för landstingsledningsgruppen i december 2015 och landstingsdirektören fattade beslutet att fortsätta driva utvecklingen i enlighet med lagt förslag. En levnadsvanemottagning ska erbjuda ett utökat evidensbaserat stöd till patienter med svår levnadsvaneproblematik. Satsningen ska bidra till att alla verksamheterna i samarbete med mottagningen säkras de åtgärder som bör erbjudas utifrån Landstingets vårdprogram och nationella riktlinjer för sjukdomsförebyggande metoder. Vidare är syftet att förbättra Landstingets resultat inom området, förbättra levnadsvanorna och minska sjukligheten hos Blekinges medborgare.

Förslaget till levnadsvanemottagning ska utgöra en resurs för samtliga hälso- och sjukvårdsförvaltningar, d.v.s. för såväl psykiatri/habilitering som primärvård och Blekingesjukhuset. Enligt förslaget ska mottagningen placeras i Blekingesjukhusets lokaler i Karlshamn, där en stor del av landstingets elektiva vård bedrivs – en vårdform som gynnas av och väl lämpar sig för förebyggande insatser. Remisskriterier och kvalitetskrav på mottagningen har arbetats fram. Det är av yttersta vikt att vårdprogrammets krav på varje verksamhet, tillsammans med remisskriterier, kvalitetskrav och mottagningens uppdrag tydligt kommuniceras till alla berörda verksamheter.

Landstingsfullmäktige beslutade i budget 2015-2017 att satsa 2 mnkr för att förstärka landstingets hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete. Satsningen finns idag budgeterad på landstingsstyrelsens förfogandeanslag. Pengarna föreslås nu användas för att finansiera ett pilotförsök till levnadsvanemottagning under perioden 2016-2017. För att kunna genomföra pilotprojektet behövs ytterligare 0,5 mnkr, vilka föreslås omfördelas från det folkhälsoanslag som finns under landstingsstyrelsens anslag.

Levnadsvanemottagningens alla omkostnader ska följas under perioden genom redovisning på specifikt ansvar med tillhörande projektkod. Insatser och resultat ska redovisas i enlighet med projektplan och framtaget vårdprogram. Om planerade aktiviteter inte verkställs ska överbliven budget återföras till landstingsstyrelsens förfogandeanslag.

Konsekvenser

Förhoppningen är att levnadsvanemottagningen ska bidra till bättre följsamhet till landstingets vårdprogram för sjukdomsförebyggande arbete, bättre omhändertagande av patienter med svår levnadsvaneproblematik och så småningom en friskare befolkning. Detta i sin tur skulle leda till minskad sjuklighet, minskade hälso- och sjukvårdskostnader och ett mer socialt hållbart samhälle i Blekinge län, vilket är avgörande för den fortsatta regionala utvecklingen.

Förslag till beslut

Nämnden för Blekingesjukhuset föreslås därför besluta

- att föreslå landstingsstyrelsen besluta
- att Blekingesjukhuset organisatoriskt hyser genomförandet av ett pilotprojekt där en modell på landstingsövergripande levnadsvanemottagning testas. Levnadsvanemottagningen ska stötta alla tre hälso- och sjukvårdsförvaltningar och driftas enligt bifogad projektplan.
- att omfördela 2 mnkr för fortsatt folkhälsoarbete från landstingsstyrelsens förfogandeanslag och 0,5 mnkr från landstingsstyrelsens anslag för folkhälsa till Blekingesjukhuset avseende pilotprojekt levnadsvanemottagning 2016-2017.

Karlskrona enligt ovan

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lars Almroth'. The signature is fluid and cursive, with the first name 'Lars' written in a smaller, more legible script than the last name 'Almroth', which is more stylized and connected.

Lars Almroth
Förvaltningschef, Blekingesjukhuset